
Plats och tid	Regionens hus, hus 5 kl. 13:00-16:00
Beslutande ledamöter	Catarina Espmark (M) (Ordförande) Tommy Ericsson (Funktionsrätt JH) Britt-Ewy Hermansson (Funktionsrätt JH) Lars Brolén (Funktionsrätt JH) Måret Johansson (Funktionsrätt JH) Lisa Whass (Funktionsrätt JH) ersätter Eva Åberg Ylva Hellström (Synskadades riksförbund)
Övriga närvarande	Elsa Persson (Sekreterare) Carl-Johan Norrbelius (Produktionsledare kostenheten) §38 Magnus Risselborn (Fastighetsförvaltare) §37 Susanne Ling (Sektionsledare kost) §38
Utses att justera	Tommy Ericsson (Funktionsrätt Östersund)
Justeringens plats och tid	Digitalt , 2022-12-16 00:00
Protokollet omfattar	§§33-40

Justerat av	Ordförande	Catarina Espmark (M)
	Justerande	Tommy Ericsson (Funktionsrätt Östersund)
	Sekreterare	Elsa Persson

ANSLAG/BEVIS	Justering har tillkännagivits på Region Jämtland Härjedalens anslagstavla		
Organ	Tillgänglighetsrådet		
Sammanträdesdatum	2022-12-08		
Datum för anslags uppsättande	2022-12-16	Datum för anslags nedtagande	2023-01-06
Förvaringsplats för protokollet	Samordningskansliet		

Signerat med Formpipes Signeringsportal

Utdragsbestyrkande

ÄRENDELISTA

§33	Mötets öppnande
§34	Fastställande av föredragningslistan
§35	Föregående protokoll
§36	Läget i organisationerna
§37	Österslänken-Östersunds sjukhus
§38	Studiebesök restaurang Kajutan
§39	Tillgänglighetskonferens 2023
§40	Övrigt

§33

Mötets öppnande

Sammanfattning

Ordförande, Catarina Espmark (M), öppnar mötet och hälsar alla välkommen.

Paragrafen är justerad

§34

Fastställande av föredragningslistan

Sammanfattning

Enligt reglemente för Tillgänglighetsrådet i Region Jämtland Härjedalen har preliminär föredragningslista över de ärenden som avses bli behandlade under sammanträdet utsänts till ledamöter och ersättare.

§40 *Övrigt* läggs till i föredragningslistan.

Beslut

Preliminär föredragningslista, med förändring enligt ovan, fastställs som slutlig föredragningslista.

Paragrafen är justerad

§35

Föregående protokoll

Sammanfattning

Inga synpunkter framförs på föregående protokoll.

Beslut

Föregående protokoll läggs till handlingarna.

Paragrafen är justerad

§36

Läget i organisationerna

Sammanfattning

Ledamöterna i tillgänglighetsrådet ger varandra en kort lägesuppdatering om arbetet i respektive organisationstillhörighet. I Psoriasisförbundet, Funktionsrätt Östersund, Elöverkänsligas förening, Länsföreningen HjärtLung, Strokeföreningen och Synskadades riksförbund pågår verksamhet med olika typer av aktiviteter. Gemensamt för flera av föreningarna är att ordinarie verksamhet pågått under hösten, julavslutningar är planerade under december månad och planering inför 2023 har påbörjats. Framgent ska föreningarna ha i åtanke att i vissa aktiviteter kunna samverka, som möjliggör att föreningarna kan erbjuda fler aktiviteter till sina medlemmar.

Paragrafen är justerad

§37

Österslänken-Östersunds sjukhus

Sammanfattning

Magnus Risselborn, fastighetsförvaltare, återger en lägesuppdatering av projektet Östersundslänken-Östersundssjukhus. Vid tillgänglighetsrådets sammanträde den 7 december, § 43, återgavs en rapportering om det dåvarande arbetet. Utifrån PPT-bilder visas ritningar över projektet.

Östersundslänken ska binda ihop kollektivtrafiken genom Östersunds mest centrala delar på ett tillgängligt och effektivt sätt. Målet är att skapa en trygg och trevlig miljö för resenärer, samt minska behovet av att byta buss för att nå viktiga hållplatser. Östersundslänken ska i förlängningen bidra till att öka det kollektiva resandet. Länken kommer att gå mellan Östersunds centralstation i söder och Jamtli i norr via Kyrkgatan, som knyter ihop olika trafikslag och viktiga målpunkter inne i staden. Vid Kyrkparken och före detta turistbyrån i centrala Östersund kommer den nya hållplatsen centrum att ligga. Där kommer det finnas möjlighet att vänta inomhus med tillgång till service som toalett och biljettförsäljning. Vid centrumhållplatsen kommer både stads- och regionbussarna att stanna. Projektet Östersundslänken innebär att linjesträckorna förändras något och mindre tidsmässiga justeringar kommer behöva göras på vissa avgångar. När Östersundslänken är etablerad kommer fler turer än idag att gå till sjukhuset och järnvägsstationen. Östersundslänken är ett projekt som Östersunds kommun driver tillsammans med Region Jämtland Härjedalen. Östersunds kommun har ansvaret för hållplatsmiljöer, parkeringar, trafiksäkerhet, gator och vägar. Region Jämtland Härjedalen hanterar tidtabellsplanering, trafikinformation och biljettförsäljning.

I den efterföljande diskussionen lyfter rådets ledamöter vikten av att tillgänglighetsperspektivet tas i beaktande i projekteringen. Bland annat i utformandet av huvudentrén vid sjukhuset med närhet till parkering och hämta/lämna-zon för färdtjänst och taxi, närhet till parkering vid sjukhusets norra entré och busshållplatsen vid sjukhuset. Det föreslås att delaktiga i projekteringen ska bjudas in till rådet framöver för att återrapportera om projektet.

Paragrafen är justerad

§38

Studiebesök restaurang Kajutan

Sammanfattning

Susanne Ling, sektionsledare kost, och Carl-Johan Norrbelius, produktionsledare kostenheten, visar tillgänglighetsrådet runt i restaurang Kajutan som ligger i anslutning till Östersunds sjukhus. I samband med tillgänglighetsrådets konferensdag tidigare i år upptäckte ledamöterna i rådet att det i dagsläget finns en del brister vad gäller tillgängligheten i restaurangens miljö. Dels vad gäller möbleman, framkomlighet och möblernas placering, dels vad gäller självserveringen. Mot bakgrund av att restaurangen är öppen för allmänheten bör en del åtgärder vidtas för att göra restaurangmiljön mer tillgänglighetsanpassad för patienter, besökare och personal som dagligdags är kunder hos Restaurang Kajutan och äter i matsalen. Om matsalen i större utsträckning skulle tillgänglighetsanpassas finns det goda skäl att tro att fler skulle äta i Restaurang Kajutan. Restaurang Kajutan ska i februari 2023 äska medel för investeringsplan 2024. Tillgänglighetsrådets ledamöter ges under rundvandringen chans att lämna inspel till hur restaurangens miljö kan bli mer tillgänglighetsanpassad och vad som behöver tas hänsyn till i äskandet.

Möbler. Möblerna i matsalen är idag enhetliga. Det finns ingen tillgång till höj- och sänkbara bord eller stolar som skulle kunna underlätta för gäster som sitter i rullstol eller har annat hjälpmedel att få äta sin mat i ergonomisk höjd. Den i dagsläget bristande tillgången till anpassade bord kan medföra att personer i rullstol inte kan äta sin mat under samma förutsättningar som personer utan hjälpmedel, eller i värsta fall helt avstår från att äta i restaurangen. Både borden och stolarna är av den äldre modellen och skulle kunna bytas ut mot mer moderna varianter, till exempel bord som har ljuddämpande funktioner och bidrar till att minska ljudnivån i matsalen. Något som kan vara avgörande för personer med hörselnedsättning. Val av färger på möbler är av yttersta vikt för att göra matsalen tillgänglig för personer med synnedsättning. Som det är i dagsläget är bord och stolar i matsalen i samma färg, vilket gör det svårt för personer med synnedsättning att urskilja möblerna. För att i större utsträckning tillgänglighetsanpassa matsalen för synskadade föreslår rådets ledamöter att vid inventering av nya möbler välja olika färg på bord och stolar.

Framkomlighet och möblernas placering. Möblerna i matsalen är placerade förhållandevis tätt intill varandra, vilket gör att framkomligheten är begränsad. För att underlätta framkomligheten för personer som använder hjälpmedel eller på annat sätt har svårt att röra sig på trånga ytor föreslår rådet att placeringen av möbler bör ses över. Begränsad framkomlighet kan medföra att alla restauranggäster inte fritt kan välja vart i matsalen dem vill placera sig och i värsta fall också köbildning till de mest tillgängliga platserna. Utplaceringen av möbler i förhållande till självserveringen borde också tänkas igenom mer noga. Som det är idag är det långa avstånd mellan matbepisningen och dryckesserveringen, matplatser och disklämning. Mot bakgrund av att det är en stor del patienter som äter i matsalen och i många fall är sjuka och har svårt att röra sig längre avstånd bör avståndet

mellan dem olika delarna förkortas. Från sjukhusets byggnad till Kajutan är det inte några markeringar i golvet som visar vägen, det gör de svårt att hitta för den som inte känner till vägen. För den som är synskadad kan det vara avgörande med markeringar i golvet för att hitta vägen. Rådets ledamöter framför att även markeringar i golvet i Kajutan skulle underlätta för den som är synskadad att lokalisera sig i matsalen.

Matbespisning och dryckesservering. Matbespisningen och dryckesserveringen är i samma höjd överallt i restaurangen. För att tillgänglighetsanpassa serveringen i större utsträckning föreslås servering i olika höjder, till exempel genom höj- och sänkbara serveringsbord. Som det är idag begränsar enhetligheten för personer i olika längd och med rullstol att själva kunna ta sin mat och dryck.

Övrig tillgänglighetsanpassning. För att göra Restaurang Kajutan mer tillgänglighetsanpassad föreslås det att matsedeln som visar dagens meny anpassas för personer med synnedsättning. Den svarta tavlan med liten text gör det svårt att tyda vad som står. För att göra det lättare föreslås tavlan bytas ut mot en vit och att pennor med färger mer tillgängliga för synskadade används. Vid inventering av porslin till restaurangen bör man ha i åtanke att tallrikarna har en rand runt kanten och att glasen är färgade för att underlätta för synskadade. Personalen i Kajutan är välkomnande och till lags för att alla gäster ska ha en bra restaurangupplevelse. Rådets ledamöter föreslår att det i ingången till restaurangen sätts upp en skylt att man som gäst kan be personalen om hjälp vid behov.

Paragrafen är justerad

§39

Tillgänglighetskonferens 2023

Sammanfattning

Mot bakgrund av att nuvarande mandatperiod upphör vid årsskiftet och flera av tillgänglighetsrådets ledamöter avslutar sina uppdrag vill det nuvarande rådet göra några medskick till planeringen av Tillgänglighetskonferensen 2023. Årets tillgänglighetskonferens genomfördes den 14 juni, som under två års tid blivit uppskjuten på grund av pandemin. Dock möjliggjorde det att rådet hade gott om tid att ägna sig åt förberedelser innan och göra noggranna överväganden för att få en lyckad konferensdag. Efter tillgänglighetskonferensens genomförande skickades en utvärdering ut till alla anmälda deltagare. Under tillgänglighetsrådets sammanträde den 14 september, § 28, diskuterade rådet svaren i utvärderingen och möjliga förbättringsområden till kommande konferensdagar. Sammantaget konstaterades att konferensdagen utifrån utvärderingen var uppskattad bland deltagarna. Variationen av föreläsare lyftes som positiv. Antalet deltagare och intresseanmälningar för konferensdagen lyftes som ett potentiellt förbättringsområde. Inbjudan behöver rikta sig till fler målgrupper för att publikantalet ska växa. Förslag på förbättringsåtgärder är att inbjudan och Save the date går ut tidigare och att ledamöterna i större utsträckning arbetar för att sprida information om konferensen. Tillgänglighetsrådet beslutade utifrån det att utvärderingens svar ska ligga till grund för planeringen inför kommande konferensdagar.

I utvärderingen framkom även förslag på teman inför kommande konferensdagar, där bland annat arbetsmöjligheter för personer med funktionsnedsättning framfördes som ett tema. Utifrån ovanstående för ledamöterna i tillgänglighetsrådet diskussion om när i tid det är lämpligt att anordna konferensdagen 2023 förslaget är att planera konferensen vecka 13, 15 eller 16. Men med anledning av att nya ledamöter tillsätts i rådet bör dem ges tid att sätta sig in i planeringen och konferensdagen borde därför läggas senare under våren 2023.

Beslut

1. Tillgänglighetsrådet för mandatperioden 2019-2022 föreslår det efterträdande rådet att planera Tillgänglighetskonferensen 2023 utifrån temat *Outnyttjad kompetens - hur vi ökar delaktigheten på arbetsmarknaden*.
2. Tillgänglighetsrådet för mandatperioden 2019-2022 föreslår det efterträdande rådet att förlägga Tillgänglighetskonferensen 2023 under första halvan av 2023.

Paragrafen är justerad

§40

Övrigt

Sammanfattning

Tommy Ericsson, Funktionsrätt Östersund, informerar om att han deltagit under nationell samling för delaktighet: Internationella funktionshindersdagen 2022 som anordnades av myndigheten för delaktighet och länsstyrelsen den 30 november och 1 december. Bland annat lyftes ämnet hur delaktigheten på arbetsmarknaden kan öka. Offentlig sektor är i stort behov av arbetskraft och den demografiska utvecklingen kommer ställa högre krav på kompetensförsörjning framöver. Samtidigt står många personer med funktionsnedsättning utanför arbetsmarknaden.

Paragrafen är justerad